

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

16 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență :

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători –Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în UTA Găgăuzia, Oficiul central, Sîrbu Lilia, și de către partea vătămată Nichiforov Serghei, prin care solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 15 aprilie 2021, în cauza penală privindu-i pe

Garabajiu Andrei XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în or XXXXX;

Cara Iuri XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în r-nul XXXXX

Șișcov Semion XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 02.12.2014 - 15.06.2017 (prima instanță);
2. 11.10.2017 - 05.07.2018
22.10.2019 – 15.04.2021 (instanța de apel);
3. 03.10.2018 – 05.03.2019
06.07.2021 – 16.11.2021 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursurilor ordinare în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul (sediul Central) din 15 iunie 2017 au fost recunoscuți vinovați și condamnați:

Garabajiu Andrei

- în baza art. 328 alin. (1) Cod penal - la 1 an închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în cadrul MAI pe un termen de 5 ani;

- în baza art. 166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal - la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în cadrul MAI pe un termen de 2 ani.

În baza art. 84 Cod penal, lui Garabajiu Andrei, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare, pe un termen de 3 ani și 6 luni, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în cadrul MAI pe un termen de 7 ani.

Conform art. 90 Cod penal, a fost suspendată condiționat executarea pedepsei cu închisoare aplicată lui Garabajiu Andrei, fiindu-i stabilită o perioadă de probațiune de 4 ani.

Cara Iuri

- în baza art. 328 alin. (1) Cod penal - la 1 an închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în cadrul MAI pe un termen de 5 ani;

- în baza art. 166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal - la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în cadrul MAI pe un termen de 2 ani.

În baza art. 84 Cod penal, lui Cara Iuri, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost aplicată pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 6 luni, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în cadrul MAI pe un termen de 7 ani.

Conform art. 90 Cod penal, a fost suspendată condiționat executarea pedepsei cu închisoare aplicată lui Cara Iuri, fiindu-i stabilită o perioadă de probațiune de 4 ani.

Șișcov Semion

- în baza art. 328 alin. (1) Cod penal – la 1 an închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în cadrul MAI pe un termen de 5 ani;

- în baza art. 166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal – la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în cadrul MAI pe un termen de 2 ani.

În baza art. 84 Cod penal, lui Șișcov Semion pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 6 luni cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în cadrul MAI pe un termen de 7 ani.

Conform art. 90 Cod penal, a fost suspendată condiționat pedeapsa cu închisoarea aplicată lui Șișcov Semion, fiindu-i stabilită o perioadă de probațiune de 4 ani.

Acțiunea civilă înaintată de către Nichiforov Serghei a fost admisă parțial, cu dispunerea încasării, în mod solidar, de la Garabajiu Andrei, Cara Iuri și Șișcov Semion în beneficiul lui Nichiforov Serghei a prejudiciului moral în mărime de 554 lei și a prejudiciului moral în mărime de 1 000 lei.

A fost respinsă solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată din contul inculpaților.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanța a constatat că Garabajiu Andrei, prin ordinul MAI nr. 23 EF din 19 martie 2010, fiind numit în funcția de polițist șofer al izolatorului de detenție provizorie, Cara Iuri prin ordinul MAI nr. 63 EF din 12 martie 2010 fiind numit în funcția de inspector de patrulare rutieră al secției poliției rutieră, și Șișcov Semion, prin ordinul MAI nr. 20 EF din 12 martie 2010 fiind numit în funcția de polițist șofer al biroului logistică, toți trei activând în cadrul Comisariatului de Poliție al raionului Taraclia (la moment Inspectoratul de Poliție Taraclia), la 21 aprilie 2010, fiind persoane cu funcție de răspundere și persoane publice, în comun și prin înțelegere prealabilă, încălcând prevederile art. 3 și 5 din Convenție Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, art. 24, 25, 27 din Constituția Republicii Moldova, art. 1-4, 12, 14, 16 din Legea cu privire la poliție nr.416 din 18.12.1990, Regulile de aplicare a mijloacelor speciale de către colaboratorii organelor de interne și militarii trupelor de carabinieri ale MAI, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.1275 din 15.02.1993, exercitând atribuțiile sale de serviciu de menținere a ordinii publice,

stabilirii și curmării încălcărilor regulilor de circulație rutieră, aflându-se la intersecția drumurilor XXXXX lângă stația de alimentare „Bemol” în apropierea XXXXX, aproximativ la ora 16.30, s-au apropiat de partea vătămată Nichiforov Serghei, care se afla lângă automobilul de model „ XXXXX ” cu nr. de înregistrare XXXXX, cerându-i să prezinte actele și să treacă testarea și controlul medical pentru stabilirea stării de ebrietate, propunându-i să meargă cu ei la Comisariatul de Poliție al raionului Taraclia. Auzind refuzul conducătorului auto Nichiforov Serghei de a trece testarea, controlul medical, precum și refuzul de a se deplasa cu ei la secția de poliție, în încălcarea cerințelor Regulamentului privind modul de testare alcoolsopică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, aprobat prin hotărârea Guvernului nr.296 din 16.04.2009, Cara Iuri, Șișcov Semion și Garabajiu Andrei fără a întreprinde măsuri de constatare a refuzului conducătorului auto de a trece testarea alcoolsopică în vederea stabilirii a stării lui de ebrietate, încălcând prevederile art. 273 Cod de procedură penală, examinând actele prezentate de Nichiforov Serghei, inclusiv și adeverința de pensionar, invalid grupa a 2, depășind atribuțiile lor de serviciu, fără careva temei legal au aplicat față de partea vătămată Nichiforov Serghei mijloacele speciale, cătușele, aplicându-i cătușele la mâini după spate și la picioare, totodată văzând că la piciorul stâng ultimul poartă proteză, încălcând astfel dreptul acestuia la libertatea de deplasare, și aplicând forța fizică, l-au împins în automobilul lor de serviciu de model „ XXXXX ” și la ora 17.20 l-au transportat la Comisariatul de Poliție al raionului XXXXX. După ce l-au scos din automobilul lor de serviciu, i-au scos cătușele de la picioare și l-au condus în Comisariatul de Poliție al raionului Taraclia, unde ei toți trei ilegal l-au ținut, fără a întocmi careva acte procesuale sau proces-verbal de reținere a acestuia, în care să fi fost indicate temeiurile și cauzele privării persoanei de libertate. În Comisariatul de poliție au continuat să-l rețină până la ora 20.00, după care, contrar voinței părții vătămate Nichiforov Serghei, l-au transportat la secția de primire a spitalului raional Taraclia pentru a fi colectate probele biologice în vederea efectuării analizei în cadrul controlului medical de constatare a alcoolului în organism, după care contrar voinței ultimului l-au transportat înapoi la secția de poliție Taraclia, unde ilegal l-au reținut până la ora 01:00 noaptea, fiind deja data de 22 aprilie 2010, fără a întocmi procesul-verbal de reținere sau un alt act, ce ar fi confirmat legalitatea aflării lui Serghei Nichiforov în Comisariatul de poliție.

Acțiunile inculpaților Garabajiu Andrei, Cara Iuri și Șișcov Semion au fost încadrate de către prima instanță în baza art. 328 alin. (1) Cod penal, adică săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, ceea ce a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice, a drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice.

Tot ei, Garabajiu Andrei, Cara Iuri și Șișcov Semion, activând în cadrul Comisariatului de Poliție al raionului Taraclia, reprezentând Ministerul Afacerilor Interne a RM, fiind persoane cu funcție de răspundere și persoane publice, la 21 aprilie 2010 aproximativ la ora 16.30, în comun și prin înțelegere prealabilă, aflându-se la intersecția drumurilor XXXXX, lângă stația de alimentare „Bemol” în apropierea s. XXXXX în exercițiul atribuțiilor de serviciu de menținere a ordinii publice, stabilirii și curmării încălcărilor regulilor de circulație rutieră, s-au apropiat de partea vătămată

Nichiforov Serghei, care se afla lângă automobilul de model „XXXXX” cu nr. de înregistrare XXXXX, cerându-i să prezinte actele la control și să treacă testarea și controlul medical pentru stabilirea stării de ebrietate, propunându-i să meargă cu ei la Comisariatul de Poliție al raionului Taraclia. Auzind refuzul conducătorului auto Nichiforov Serghei de a trece testarea, controlul medical, precum și refuzul de a se deplasa cu ei la secția de poliție, cunoscând faptul, că Nichiforov Serghei este invalid de grupa a 2-a, Cara Iuri, Șișcov Semion și Garabajiu Andrei au început să-i aplice lovituri cu pumnii în regiunea capului și corp acestuia, iar cu picioarele aplicau lovituri peste picioarele părții vătămate, și fără careva temeii legal au aplicat față de ultimul mijloacele speciale cătușele, aplicându-i cătușele la mâini după spate și la picioare, văzând totodată că la piciorul stâng partea vătămată poartă proteză, și contrar voinței celui din urmă, încălcând integritatea fizică, psihologică, dreptul acestuia la libertatea de deplasare, prin aplicarea forței fizice, l-au împins în automobilul lor de serviciu de model ”XXXXX”. Pe drum spre Comisariatul de poliție Cara Iuri cu scopul cauzării durerilor lui Nichiforov Serghei îl ținea în poziție culcată și îi răsucea mâinile la spate, iar Garabajiu Andrei, care conducea automobilul de serviciu, în scopul cauzării durerilor, periodic se întorcea spre Nichiforov Serghei care era culcat pe bancheta din urmă și îi aplica lovituri cu pumnul pe diverse părți ale corpului. Deja după ce ultimii l-au adus pe Nichiforov Serghei la Comisariatul de poliție și l-au condus în clădirea situată în or. XXXXX, Garabajiu Andrei a aplicat o lovitură cu pumnul în partea din spate a capului lui Nichiforov Serghei, de la care acesta a căzut la podea și ei împreună toți trei, Garabajiu Andrei, Cara Iuri și Șișcov Semion în continuarea intențiilor sale criminale, îndreptate asupra faptului de a cauza durere au început să-i aplice lovituri cu pumnii pe spinare și în abdomen. La ora 20.00, contrar voinței părții vătămate Nichiforov Serghei, l-au transportat la secția de primire a spitalului raional Taraclia pentru a fi prelevate probele biologice în vederea efectuării analizei în cadrul controlului medical de constatare a alcoolului în organism. Aflându-se la spitalul or. Taraclia, Cara Iuri, Șișcov Semion și Garabajiu Andrei ilegal îl rețineau pe Nichiforov Serghei prin aplicarea în privința ultimului presiunii psihologice cu scopul constrângerii să accepte prelevarea analizelor de sânge, iar Cara Iurii a început să-l filmeze cu telefonul mobil. Până la venirea medicului de serviciu, l-au ofensat pe Nichiforov Serghei cu cuvinte necenzurate, îl luau în derâdere, îl înjoseau și prin acțiunile lor cinice și batjocoritoare, îl provocau la un comportament neadecvat. După care l-au transportat pe Nichiforov Serghei la Comisariatul de poliție Taraclia, unde i-au pus cătușele la mâini și la picioare, l-au trântit la podea și l-au ținut la podea în condiții inumane ilegal până la ora când în secția de poliție nu a venit comisarul Șaptefrați D., care a dat indicația de a fi scoase cătușele de la Nichiforov Serghei. În rezultatul acestor acțiuni lui Nichiforov Serghei i-au fost cauzate leziuni corporale în formă de comotie cerebrală, hematom în regiunea occipitală, plăgi pe frunte, în regiunea ambelor articulații radio-carpene, talo-crutale pe fețele lateral-anterior-posterior echimoze duble, paralele pe semicircumferințe de culoare brun-roșu, în regiunea ambelor articulații radiale și tal cruralelor, ce se califică ca leziuni corporale ușoare cu dereglarea sănătății de până la 21 de zile, cât și i-au fost cauzate suferințe psihice în formă de traumă ușoară psihologică post stresantă.

Acțiunile inculpaților Garabajiu Andrei, Cara Iuri și Șișcov Semion au fost încadrate de către prima instanță în baza art. 166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, adică, cauzarea intenționată a unei dureri și a suferințe fizice și psihice, care reprezintă tratament inuman, de către o persoană publică, săvârșită de două sau mai multe persoane.

3. Sentința primei instanțe a fost contestată cu apel de către procuror, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudicarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare a inculpaților Garabajiu Andrei, Cara Iuri și Șișcov Semion în baza art. 166¹ alin. (2) lit. c) și art. 328 alin. (1) Cod penal, fiindu-le stabilită pedeapsa definitivă de 7 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în cadrul MAI pe un termen de 8 ani, cu dispunerea încasării de la inculpați, în folosul statului, a cheltuielilor judiciare în sumă de 994 lei.

În motivarea apelului a indicat că, prima instanță a reținut lipsa circumstanțelor agravante de răspundere a inculpaților Garabajiu Andrei, Cara Iuri și Șișcov Semion, deoarece nu a fost confirmat faptul de săvârșire a infracțiunii prin batjocorirea victimei. Însă, în ședința de judecată s-a stabilit cu certitudine că inculpații știau că partea vătămată este invalid și în pofida acestui fapt au aplicat față de acesta forța fizică și mijloacele speciale, cătușele, care au fost scoase după intervenția procurorului.

Deasemenea, procurorul a menționat că instanța de fond, la aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, nu și-a motivat decizia, inclusiv, neîntemeiat a refuzat cererea prin care s-a solicitat încasarea cheltuielilor de judecată din contul inculpaților.

3.1. În apelul declarat de către partea vătămată Nichiforov Serghei, s-a solicitat casarea parțială a sentinței, în partea ce ține de stabilirea pedepsei inculpaților, și cuantumul prejudiciului material și moral.

În motivarea apelului, partea vătămată a indicat că la momentul solicitării inculpaților de a efectua testarea alcooscopică, dânsul nu era conducător al vehiculului, respectiv, nu putea fi subiect al testării și orice procedură în acest sens contravine legii. Aceste probe și circumstanțe nu au fost luate în considerație de instanță. Partea vătămată a menționat în apel că, a doua zi după comiterea infracțiunii, a fost sancționată contravențional în baza art. 353 Cod Contravențional, asta deși fusese victimă a acțiunilor de tortură cu doar câteva ore înainte. Astfel, inculpații au dat dovadă de un cinism deosebit și folosirea abuzivă a atribuțiilor de serviciu, sancționând contravențional, fără nici un temei legal, o persoană pe care tot ei au supus-o torturii. Așadar, inculpații au încercat să mușamalizeze infracțiunea și să atragă neîntemeiat victima la răspundere contravențională pentru a nu permite aflarea adevărului.

De asemenea, partea vătămată a conchis că, instanța de fond nu și-a motivat decizia în partea stabilirii pedepsei inculpaților și privind cuantumul prejudiciilor morale și materiale.

3.2. În apelul declarat de către avocatul Grecu Ion în numele inculpatului Garabajiu Andrei, s-a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare în privința inculpatului Garabajiu Andrei.

În motivarea apelului, avocatul a indicat că partea vătămată a fost încătușată datorită comportamentului agresiv al acesteia, iar faptul că o persoană este încătușată

legal nu presupune necesitatea de automutilare, mai mult de a învinui în aceste acțiuni terțele persoane.

Avocatul a menționat că, la materialele cauzei nu sunt probe care să demonstreze că Garabajiu Andrei i-ar fi aplicat cătușele părții vătămate, cât și careva lovituri acesteia. Fiind audiați martorii învinuirii, aceștia au dovedit contrariul, că partea vătămată nu a fost maltratată, ci ultima avea un comportament foarte agresiv, îi înjura și îi amenința cu răfuiala pe toți din jur, chiar și pe medici, care s-au prezentat pentru a-i acorda ajutor medical.

De asemenea, apărătorul a susținut că, instanța de judecată a emis sentința în baza art. 328 alin.(1) Cod penal, fără a ține cont că termenul de prescripție de atragere la răspundere penală a expirat. În ședința preliminară a depus plângere în care a solicitat anularea ordonanței Prim-adjunctului Procurorului General din 19 aprilie 2011 privind anularea ordonanței de refuz în pornirea urmăririi penale din 14 mai 2010, anularea ordonanței de începerea urmăririi penale emisă la 20 septembrie 2011, anularea ordonanței procurorului din 25 iulie 2012 de anulare a ordonanței procurorului și reluarea urmăririi penale pe cauza penală nr.2011158063; anularea ordonanței procurorului din 06 august 2013 privind reluarea urmăririi penale, anularea ordonanței procurorului privind începerea urmăririi penale pe art. 166¹ alin. (2) Cod penal, anularea ordonanței de punere sub învinuire a lui Andrei Garabajiu pe art. 328 alin. (1) și art. 166¹ alin. (2) Cod penal, constatarea nulității ordonanței de audiere a învinuitului Andrei Garabajiu, încetarea urmăririi penale în privința lui Andrei Garabajiu pe cauza penală nr. 2011158063. Această plângere a sa, practic, a rămas neexaminată, or, temeiuri de reluare a urmăririi penale nu au fost indicate.

3.3. Avocatul Grosu Eugen în numele inculpatului Șișcov Semion a declarat apel împotriva sentinței, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Șișcov Semion să fie achitat de sub învinuirea de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 328 alin. (1) și art. 166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, din motiv că în acțiunile acestuia lipsește fapta infracțională.

În motivarea apelului, avocatul indică argumente similare cu cele invocate de către avocatul Grecu Ion în numele inculpatului Garabajiu Andrei.

3.4. Avocatul Stoian Ion în numele inculpatului Cara Iuri a declarat apel împotriva sentinței, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și emiterea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie achitat de sub învinuirea de comiterea infracțiunilor imputate, din motivul lipsei componentei de infracțiune și a lipsei faptei infracționale.

În motivarea apelului a indicat că, Cara Iuri a fost condamnat în baza unor presupuneri, depozițiile lui fiind apreciate de instanță drept o poziție de apărare, instanța în sentință nu a indicat pe deplin declarațiile părții vătămate și a martorilor, deși declarațiile acestora sunt importante, încălcând dreptul la un proces echitabil și contradictoriu, art. 8 CEDO în coroborare cu art. 4 al Protocolului 7 al CEDO.

Mai mult, avocatul a susținut că în prezenta cauză, din analiza textuală a rechizitoriului se constată că aceste exigențe legale nu au fost întocmai respectate, iar învinuirea înaintată lui Cara Iuri este una incertă, adică nu este formulată cu maximă precizie și claritate.

Totodată apărătorul a indicat că instanța de fond a pus la baza sentinței de condamnare probe contradictorii și declarațiile divergente ale părții vătămate Nichiforov Serghei.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 05 iulie 2018, au fost admise apelurile declarate de către procuror, partea vătămată Serghei Nichiforov, avocatul Grecu Ion în numele inculpatului Garabajiu Andrei, avocatul Grosu Eugen în numele inculpatului Șișcov Semion, avocatul Stoian Ion în numele inculpatului Cara Iuri, casată integral sentința, inclusiv din oficiu, și pronunțată o nouă hotărâre, după cum urmează:

Garabjiiu Andrei, Cara Iuri și Șișcov Semion au fost recunoscuți vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 328 alin. (1) Cod penal, cu liberarea de răspundere penală, din motivul expirării termenului prescripției de tragere la răspundere penală.

Garabjiiu Andrei, Cara Iuri și Șișcov Semion au fost recunoscuți vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, stabilindu-le pedeapsa cu închisoare pe un termen de 4 ani fiecare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în cadrul organelor Ministerului Afacerilor Interne pe un termen de 5 ani, pentru fiecare.

Conform art. 90 Cod penal, a fost suspendată condiționat executarea pedepsei cu închisoare aplicată inculpaților Garabjiiu Andrei, Cara Iuri și Șișcov Semion, stabilindu-le o perioadă de probațiune de 3 ani, pentru fiecare.

Acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată Nichiforov Serghei, a fost admisă parțial, cu dispunerea încasării de la Garabajiu Andrei, Cara Iuri și Șișcov Semion în beneficiul părții vătămate Serghei Nichiforov a prejudiciului moral, în sumă de 20 000 lei, de la fiecare; iar în partea prejudiciului material, a fost admisă în principiu, lăsând ca asupra cuantumului acestuia să se expună instanța de judecată în procedură contencioasă.

A fost respinsă solicitarea procurorului privind încasarea de la inculpații Garabjiiu Andrei, Cara Iuri și Șișcov Semion a sumei de 994 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare în beneficiul statului.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că prima instanță, în urma cercetării probelor administrate la materialele dosarului prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, corect a ajuns la concluzia că acțiunile inculpaților Garabajiu Andrei, Cara Iuri și Șișcov Semion urmează a fi încadrate în baza art. 328 alin. (1) și 166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal.

Cu toate acestea, în partea descriptivă a sentinței primei instanțe, „*de care anume lege este prevăzută fapta incriminată inculpaților*”, conform art. 385 alin.(1) pct. 3) Cod de procedură penală, a indicat că, instanța de judecată a ajuns la concluzia că inculpații Garabajiu Andrei, Cara Iuri și Șișcov Semion au săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 328 alin. (1) Cod penal, adică săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, ceea ce a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice, a drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice.

În acest sens, instanța de apel a menționat că, potrivit rechizitoriului acțiunile inculpaților Garabajiu Andrei, Cara Iuri și Șișcov Semion au fost încadrate în baza art.

328 alin. (1) Cod penal, conform indicilor: *săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit drepturile și atribuțiile acordate prin lege, cauzând daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice*. Drept urmare, instanța de judecată, constatând în acțiunile inculpaților semnul calificativ „cauzarea de daune în proporții considerabile intereselor publice”, a depășit limitele învinuirii formulate în rechizitoriu, contrar prevederilor art. 325 Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de apel a indicat că prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 22 din 27 iunie 2017 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale art. 328 alin. (1) Cod penal, textul „*intereselor publice*” din alin. (1) art. 328 Codul penal, a fost declarat neconstituțional.

De asemenea, instanța de apel a relatat că în urma analizei probelor, a considerat că în acțiunile inculpaților sunt prezente elementele infracțiunii prevăzute la art. 166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, *cauzarea intenționată a unei dureri și suferințe fizice și psihice, care reprezintă tratament inuman, de către o persoană publică săvârșită de mai multe persoane*, însă în partea descriptivă a sentinței, motivează despre existența torturii, or, tortura este reglementată în dispoziția alin. (3) al acestui articol, nefiind imputată inculpaților.

În consecință, instanța a reținut că erorile de drept admise de către instanța de fond duc la casarea în totalitate a sentinței, eroare care urmează a fi corectată de către instanța de apel.

Ținând cont de faptul că, apelurile sunt depuse de partea apărării împotriva unei sentințe de condamnare a inculpaților, prin care se solicită achitarea acestora, precum și de procuror și partea vătămată care solicită aplicarea unei pedepse mai aspre în privința inculpaților, și pentru a asigura procedura contradictorie, reglementată de art. 25 Cod de procedură penală și art. 6 din CEDO, instanța de apel a dispus cercetarea suplimentară a probelor administrate la materialele dosarului.

5. Împotriva hotărârilor judecătorești au declarat recursuri ordinare avocatul Stoian Ion în numele inculpatului Cara Iuri, avocatul Grosu Eugen în numele inculpatului Șișcov Semion, partea vătămată Nichiforov Serghei, inculpatul Garabajiu Andrei.

5.1. Avocatul Stoian Ion în numele inculpatului Cara Iuri, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, a solicitat casarea hotărârilor judecătorești, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie achitat de sub învinuirea înaintată, din motivul lipsei faptei și a componenței de infracțiuni în acțiunile acestuia.

În motivarea cerințelor înaintate, apărătorul a susținut că inculpatul a fost condamnat în baza unor presupuneri, deoarece partea acuzării nu a adus probe suficiente care să demonstreze că Cara Iuri se face vinovat de cele imputate.

Mai mult, recurentul a indicat că instanța de fond a dat o apreciere unilaterală probelor în favoarea părții vătămate, fără a lua în calcul declarațiile inculpatului Cara Iuri, care sunt analogice cu ale inculpaților Garabajiu Andrei și Șișcov Semion.

De asemenea, a menționat că instanța de fond, în partea descriptivă a deciziei, a enumerat probe care nici nu au fost cercetate în cadrul ședințelor de judecată și anume:

procesul-verbal de audiere a părții vătămate și corpul delict CD-ul cu înregistrarea părții vătămate.

Cu referire la decizia instanței de apel, recurentul a susținut că este o decizie nefondată, deoarece instanța de apel nu s-a expus asupra motivelor invocate în textul apelurilor.

5.2. Avocatul Grosu Eugen în numele inculpatului Șișcov Semion, a solicitat casarea hotărârilor judecătorești, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie achitat de sub învinuirea înaintată, din motiv că în acțiunile inculpatului lipsește fapta infracțională.

În susținerea cerințelor invocate, apărătorul a indicat aceleași argumente ca și avocatul Stoian Ion, suplimentar menționând că declarațiile părții vătămate sunt contradictorii.

Mai mult, recurentul a invocat faptul că instanțele de fond au pus la baza hotărârii de condamnare a inculpatului probe ce nu demonstrează vinovăția acestuia, ci din contra, demonstrează nevinovăția inculpatului.

5.3. Inculpatul Garabajiu Andrei, în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 11) Cod de procedură penală, a solicitat casarea hotărârilor judecătorești, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie achitat de sub învinuirea înaintată.

În motivarea cerințelor, recurentul a menționat că instanța de apel a omis să dea un răspuns coerent motivelor invocate în cererea de apel și anume asupra faptului că, în ședința preliminară a depus plângere în care a solicitat anularea ordonanței Prim-adjunctului Procurorului General din 19 aprilie 2011 privind anularea ordonanței de refuz în pornirea urmăririi penale din 14 mai 2010, anularea ordonanței de începerea urmăririi penale emisă la 20 septembrie 2011, anularea ordonanței procurorului din 25 iulie 2012 de anulare a ordonanței procurorului și reluarea urmăririi penale pe cauza penală nr.2011158063; anularea ordonanței procurorului din 06 august 2013 privind reluarea urmăririi penale, anularea ordonanței procurorului privind începerea urmăririi penale pe art. 166¹ alin. (2) Cod penal, anularea ordonanței de punere sub învinuire a lui Andrei Garabajiu pe art. 328 alin. (1) și art. 166¹ alin. (2) Cod penal, constatarea nulității ordonanței de audiere a învinuitului Andrei Garabajiu, încetarea urmăririi penale în privința lui Andrei Garabajiu pe cauza penală nr. 2011158063. Această plângere a sa practic a rămas neexaminată, or temei de reluare a urmăririi penale nu a fost indicat.

De asemenea, recurentul a susținut că instanța de apel nefondat a calificat că nu este o eroare faptul că ultimul a fost apărat de către un avocat din oficiu care avea încetate activitățile, deoarece apărarea nu a demonstrat că procurorul cunoștea despre acest fapt, contrar art. 80 alin. (8) Cod de procedură penală.

De asemenea, inculpatul a susținut că indiferent de faptul că, partea vătămată a fost încătușată datorită comportamentului agresiv al acesteia, nu presupune necesitatea de automutilare.

5.4. Partea vătămată Nichiforov Serghei, în recursul ordinar declarat, a solicitat casarea parțială a deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpații să fie recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 166¹ alin. (2) lit. c) și 328 alin. (1) Cod penal, fiindu-le stabilită o

pedeapsă sub formă de închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în cadrul MAI pe un termen de 8 ani.

Totodată, a solicitat stabilirea cuantumului prejudiciului moral în mărime de 1 000 000 lei.

Recurentul a susținut că, instanța de apel nu a stabilit o pedeapsă proporțională cu acțiunile prejudiciabile ale inculpaților, mai mult, prejudiciul moral este unul foarte mic, or după acest incident ultimul a pierdut serviciul, familia și a suportat mai multe cheltuieli pentru tratament.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 05 martie 2019 au fost admise recursurile declarate, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanțe de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs ordinar, în motivarea soluției adoptate, a menționat că inculpații au fost puși sub învinuire și ulterior condamnați de către prima instanță de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, și anume, *cauzarea unei dureri, suferințe fizice și psihice, care reprezintă tratament inuman sau degradant, de către o persoană publică, săvârșită de două sau mai multe persoane.*

Totodată, analizând materialele cauzei, instanța de recurs ordinar a conchis că inculpații au comis fapta imputată la 21 aprilie 2010, iar la data respectivă, acțiunile infracționale întreprinse de către inculpați cădeau sub incidența prevederilor art. 309¹ Cod penal. Or, Legea nr. 252, prin care a fost abrogat această normă a intrat în vigoare la 08 noiembrie 2012.

Așadar, instanța de recurs ordinar a susținut că, în vederea stabilirii dacă urmează a fi aplicate prevederile art. 309¹ Cod penal (*în vigoare la momentul comiterii faptei*) sau ale art. 166¹ Cod penal (*în vigoare la moment*) trebuie comparate prevederile din legea mai nouă (Legea nr. 252 din 08 noiembrie 2012) cu prevederile legii existente la momentul comiterii faptei și de a identifica dacă legea nouă se încadrează în condițiile alin. (1) al art. 10 Cod penal, astfel fiind incidentă situațiilor preexistente ei sau nu.

Subsecvent, instanța de recurs ordinar, comparând componentele prevăzute la art. 309¹ Cod penal (Tortura) în redacția de până la intrarea în vigoare a Legii nr. 252 din 08 noiembrie 2012 și art. 166¹ Cod penal (Tortura, tratamentul inuman și degradant) a constatat că, componenta prevăzută la art. 309¹ ameliorează situația persoanei care a comis infracțiunea.

Prin sintagma „*în alt mod, ameliorează situația persoanei care a comis infracțiunea*” se are în vedere orice prevedere legală nouă care, prin aplicarea sa, în orice mod ar crea o situație mai favorabilă persoanei față de situația prevăzută de legea în vigoare la momentul comiterii faptei.

Analizând pedepsele din componenta care incrimina tortura potrivit legii mai vechi și celei mai noi, instanța de recurs ordinar a conchis că, Legea nr. 252 din 08 noiembrie 2012 nu conține prevederi care ar ușura pedeapsa ori, în alt mod, ar ameliora situația persoanei care a comis infracțiunea, pentru că pedepsele principale și complementare în noua redacție sunt mult mai dure decât în vechea redacție.

Astfel, ținând cont de prevederile art. 10 alin. (2) Cod penal, instanța de recurs ordinar a remarcat că legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.

Totodată, instanța de recurs ordinar a reținut, ca nefondate, interpretările instanței de apel expuse în decizia din 05 iulie 2018 prin care au fost respinse alegațiile inculpatului Garabajiu Andrei privind faptul că acțiunile acestuia urmau a fi calificate conform prevederilor art. 309¹ Cod penal, și anume „(...) La acest capitol se stabilește că prin decizia Plenului Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 30 iunie 2014, s-a stabilit că prin Legea nr. 252 din 08.11.2012, nu au fost decriminalizate faptele incriminate în baza art. 309¹ Cod penal, fiindcă aceste fapte se regăsesc în norma echivalentă prevăzută în dispoziția art. 166¹ Cod penal (f.d. 210, vol. IV). Or, Plenul Curții Supreme de Justiție în decizia menționată mai sus a stabilit că „*acțiunile persoanelor care au comis acte de tortură până la intrarea în vigoare a Legii nr. 252 din 08 noiembrie 2012 urmează a fi calificate potrivit prevederilor legii în vigoare la momentul comiterii faptei*”.

Mai mult, instanța de recurs ordinar a statuat că instanțele de fond urmau să ia în calcul prevederile art. 8 și 10 Cod penal, care clar stabilesc efectul retroactiv al legii penale, totodată caracterul penal al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Subsecvent, instanța de recurs ordinar a atras atenția asupra părții descriptive a deciziei instanței de apel, care contrar materialelor cauzei susține că, inculpații Garabajiu Andrei, Șișcov Semion și Cara Iuri, fără temei legal l-au reținut pe Nichiforov Serghei, or, prin sentința Judecătorei Leova din 02 august 2012, Nichiforov Serghei a fost găsit vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (3) Cod penal (f.d. 21, vol. II), ceea ce denotă că motivarea deciziei instanței de apel este contradictorie.

De asemenea, instanța de recurs ordinar a susținut că, instanța de apel respingând argumentele invocate de către inculpatul Garabajiu Andrei precum că reluarea urmării penale în privința sa este una ilegală, prin mențiunea că „*ordonanța procurorului din 14.05.2010 a fost anulată în urma controlului ierarhic superior de Prim-adjunctului Procurorului General*”, urma să ia în calcul faptul că, prin încheierea judecătorului de instrucție a fost confirmată legalitatea și temeinicia ordonanței de neîncepere a urmăririi penale și să dea o motivare clară în această parte.

În urma celor menționate, instanța de recurs ordinar a susținut că hotărârile instanțelor ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi, reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

Astfel, întrucât situația descrisă mai sus, nu poate fi corectată în instanța de recurs, deoarece instanța de apel nu a soluționat fondul cauzei, iar eroarea comisă nu oferă posibilitatea instanței de recurs de a concluziona asupra corectitudinii aprecierii probelor și încadrării juridice a acțiunilor inculpatului de către instanță, instanța de recurs ordinar a dispus rejudecarea cauzei de către instanța de apel.

7. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 15 aprilie 2021, apelurile declarate de către procuror și partea vătămată Nichiforov Serghei au fost respinse, ca nefondate.

Apelurile declarate de către avocatul Grecu Ion în numele inculpatului Garabajiu Andrei, avocatul Stoian Ion în numele inculpatului Cara Iuri, avocatul Grosu Eugen în numele inculpatului Șișcov Semion, au fost admise, casată sentința primei instanțe, și pronunțată o nouă hotărâre prin care, procesul penal intentat în privința lui Garabajiu Andrei, Cara Iurii și Șișcov Semion, învinuiți de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 328 alin. (1) și art. 166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, a fost încetat în legătură cu existența hotărârii privind refuzul în pornirea urmăririi penale în baza aceleiași învinuiri.

Acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată Nichiforov Serghei a fost lăsată fără examinare.

Cheltuieli de judecată, suportate la caz, au fost trecute în contul statului.

Instanța de apel, la adoptarea hotărârii, a menționat că instanța de fond, examinând prezenta cauză, nu a ținut cont de faptul că sunt incidente prevederile pct. 8) al art. 275 Cod de procedură penală, și anume, în privința unei persoane există o hotărâre neanulată de neîncepere a urmăririi penale sau de încetare a urmăririi penale pe aceleași acuzații. Astfel, circumstanțe ce permit casarea sentinței de condamnare în privința lui Garabajiu Andrei, Cara Iurii și Șișcov Semion, învinuiți de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 328 alin. (1) și art. 166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, constituie hotărârea privind refuzul în pornirea urmăririi penale pe aceeași învinuire.

Așadar instanța de apel, rejudecând cauza a verificat și a dat citirii probele examinate în prima instanță, și anume, copia certificatului privind ieșirea ambulanței și foaia de interpelare a ambulanței din 21 aprilie 2010; foaia de interpelare a ambulanței din 25.04.2010; plîngerea pătimitului Nichiforov Serghei privind tragere la răspundere penală a colaboratorilor CRP Taraclia Garabajiu Andrei, Cara Iurii și Șișcov Semion; procesul-verbal de ridicare a obiectelor din 14 noiembrie 2011, raportul de expertiză medico-legală nr. 274D din 29.11.2012; raportul de expertiză medico-legală psihiatrică nr. 525a-2014 efectuată în privința lui Nichiforov Serghei din 25.07.2014; decizia Curții de Apel Comrat din 17.01.2013; legitimația de pensionar, eliberată pe 27.02.2004, pe numele Nichiforov Serghei, conform căreia este invalid de gradul II; declarațiile martorilor Cocev Ivan, Colioglo Alexandr, Batranciuc Liubovi, Caradjov Andrei, Mîrza Ivan, Carafizi Nicolai; declarațiile părți vătămate Nichiforov Serghei; ordonanța Prim-adjunctului Procurorului General din 19 aprilie 2011 privind anularea ordonanței procurorului în Procuratura raionului Taraclia A. Diuligher referitor la refuzul în pornirea urmăririi penale din 14 mai 2010 și restituirea materialului nr. 1-30-2010 pentru efectuarea controlului suplimentar; procesul-verbal contravențional în privința lui Nichiforov S. intentat în baza art. 353 alin. (1) Cod contravențional; ordonanța procurorului în Procuratura raionului Taraclia A. Diuligher din 14 mai 2010 privind refuzul în pornirea urmăririi penale la plîngerea lui Nichiforov S. în baza art. 275 p. 3) Cod de procedură penală, din motiv că în acțiunile colaboratorilor CRP Taraclia nu se întrunesc elementele infracțiunii; încheierea Judecătoriei Taraclia din 13.07.2010, conform căreia plîngerea lui Nichiforov S. împotriva ordonanței procurorului în Procuratura raionului Taraclia, Diuligher A. privind refuzul în pornirea urmăririi penale din 14.05.2010 a fost respinsă, ca neîntemeiată; decizia Curții Supreme de Justiție din 23.03.2011; ordonanța procurorului în Procuratura raionului Cahul A. Buțenco privind refuzul în pornirea

urmăririi penale din 20.05.2011; ordonanța de ridicare a discului cu înregistrarea audio (video) la Cara Iurii din 14.11.2011, pe care sunt fixate acțiunile lui Nichiforov Serghei; ordonanța procurorului Hadjî E. privind anexarea discului cu înregistrarea video a comportamentului lui Nichiforov S. din 14.11.2011; procesul-verbal de cercetare a înregistrării audio (video) din 14 noiembrie 2011; procesul-verbal de audiere a martorului Diuligher Alexandr din 14.11.2011; ordonanța procurorului din Procuratura Taraclia, Hadjî E., din 17.11.2011 privind încetarea urmăririi penale pe cauza penală nr. 2011158063 la plîngerea lui Nichiforov S. împotriva acțiunilor colaboratorilor CRP Taraclia în legătură cu existența hotărîrii judecătorești definitive, prin care a fost stabilită imposibilitatea de a efectua urmărirea penală în baza aceluiași temeiuri; încheierea Judecătoriei Taraclia din 27.12.2011, conform căreia plîngerea lui Nichiforov S. împotriva ordonanței procurorului din Procuratura raionului Taraclia Hadjî E. privind încetarea urmăririi penale, a fost respinsă în legătură cu încălcarea procedurii de contestare; ordonanța procurorului din Procuratura raionului Taraclia Diuligher A. din 25.06.2012, privind anularea ordonanței Procurorului în Procuratura raionului Taraclia din 17.11.2011 și a fost reluată urmărirea penală pe cauza penală nr. 2011158063; ordonanța adjunctului interimar al procurorului în Procuratura raionului Taraclia din 21.06.2010, privind recunoașterea lui Nichiforov S.A. vinovat în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 353 alin. (1) Cod contravențional. Procedura pe cauza contravențională pe art. 353 alin. (3) Cod contravențional a fost încetată; ordonanța procurorului în Procuratura Taraclia, Hadjî E. din 22.02.2013 privind încetarea urmăririi penale pe cauza penală nr. 2011158063 la plîngerea lui Nichiforov S.A. împotriva acțiunilor colaboratorilor CRP Taraclia în legătură cu existența hotărîrii judecătorești definitive, prin care a fost stabilită imposibilitatea de a efectua urmărirea penală în baza aceluiași temeiuri, din motivul lipsei în acțiunile colaboratorilor de poliție a elementelor infracțiunii, prevăzută de art. 328 Cod penal; ordonanța procurorului în Procuratura raionului Taraclia, Terzi V.C. din 30.12.2013 privind încetarea urmăririi penale pe cauza penală nr. 2011158063 la plîngerea lui Nichiforov S. împotriva acțiunilor colaboratorilor CRP Taraclia în legătură cu existența hotărîrii judecătorești definitive, prin care a fost stabilită imposibilitatea de a efectua urmărirea penală în baza aceluiași temeiuri; sentința Judecătoriei Leova din 02.08.2012, prin care a fost încetat procesul penal în privința lui Nichiforov S.A. intentat în baza art. 264¹ alin. (3) CP; mandatul avocatului Caraseni Ghenadie nr. 812 din 28.10.2014; ordonanța procurorului în Procuratura raionului Taraclia Terzi V. din 28.10.2014 privind înaintarea învinuirii în baza art. 328 alin. (1) și art. 166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal în privința lui Garabajiu A.; ordonanța procurorului în Procuratura raionului Taraclia Terzi V. din 28.10.2014 privind punerea sub învinuire a lui Garabajiu A. pe art. 328 alin. (1) și art. 166¹ alin. (2) lit. c) CP; procesul-verbal de audiere a învinuitului Garabajiu A. din 28.10.2014; procesul-verbal de audiere a martorului Domuși Afanasii; procesele-verbal de audiere a inculpaților Cara Iurii, Garabajiu Andrei, Șișcov Semion date în ședința de judecată a primei instanțe.

În continuare, instanța de apel a subliniat că prima instanță, la emiterea sentinței de condamnare în privința lui Garabajiu Andrei, Cara Iuri, Șișcov Semion în baza art. 328 alin. (1) și art. 166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, nu a ținut cont de prezența

ordonanțelor organului de urmărire penală, prin care au fost efectuate acțiuni în cadrul urmăririi penale în privința inculpaților.

Instanța de apel, ținând cont de prevederile art. 22 alin. (e) Cod de procedură penală, a constatat că sunt temeuri de a considera că, la caz, există o hotărârea irevocabilă, prin care a fost lăsată în vigoare ordonanța organului de urmărire penală privind refuz în pornirea urmăririi penale în privința inculpaților în baza aceleiași învinuiri.

Astfel, conform materialelor cauzei, instanța de apel a constatat că prin ordonanța procurorului din Procuratura raionului Taraclia Diuligher A. din 14 mai 2010 a fost refuzat în pornirea urmăririi penale la plângerea lui Nichiforov S.A. în baza art. 275 pct. 3) CPP din cauza lipsei în acțiunile colaboratorilor CRP Taraclia a elementelor vreunei infracțiuni.

Pe 19 aprilie 2011, a fost emisă ordonanța Prim-adjunctului Procurorului General, Pîntea A., privind anularea ordonanței procurorului în Procuratura raionului Taraclia A. Diuligher referitor la refuz în pornirea urmăririi penale din 14 mai 2010 și restituirea materialului nr. 1-30/2010 pentru efectuarea controlului suplimentar.

Prin ordonanța procurorului în Procuratura raionului Cahul Buțenco A. din 20 septembrie 2011 a fost pornită urmărirea penală pe faptul depășirii împuternicirilor de către colaboratorii de poliție CRP Taraclia în baza indiciilor componenței infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) CP.

Prin încheierea Judecătoriei Taraclia din 13.07.2010 plângerea lui Nichiforov S. împotriva ordonanței procurorului din Procuratura raionului Taraclia, Diuligher A., privind refuz în pornirea urmăririi penale din 14.05.2010, a fost respinsă, ca neîntemeiată.

Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 23.03.2011, cererea de recurs înaintată de către Nichiforov S. împotriva încheierii Judecătoriei Taraclia din 13.07.2010, a fost declarată inadmisibilă, ca fiind necorespunzătoare după formă și conținut.

Prin ordonanța procurorului în Procuratura raionului Cahul, Buțenco A. din 20 mai 2011 s-a dispus refuzul începerii urmăririi penale la plângerea lui Nichiforov S.A., din motivul că în privința persoanei deja există hotărârea irevocabilă în baza aceleiași învinuiri, prin care s-a constatat imposibilitatea urmăririi penale pe aceleași temeuri.

Prin ordonanța procurorului în Procuratura raionului Taraclia, Hadjî E. din 17.11.2011 a fost încetată urmărirea penală pe cauza penală nr. 2011158063, la plângerea lui Nichiforov S.A. împotriva acțiunilor colaboratorilor CRP Taraclia în legătură cu existența hotărârii judecătorești definitive, prin care a fost stabilită imposibilitatea de a efectua urmărirea penală în baza aceluiași temeuri.

Prin încheierea Judecătoriei Taraclia din 27.12.2011, plângerea lui Nichiforov S.A. înaintată împotriva ordonanței procurorului în Procuratura raionului Taraclia, Hadjî E., privind încetarea urmăririi penale, a fost respinsă în legătură cu încălcarea procedurii de contestare.

Prin ordonanța procurorului în Procuratura raionului Taraclia, Diuligher A., din 25.06.2012 a fost anulată ordonanța procurorului Procuraturii raionului Taraclia din 14 mai 2010 și a fost reluată urmărirea penală pe cauza penală nr. 2011158063.

Prin ordonanța procurorului în Procuratura Taraclia, Hadji E., din 22.02.2013 a fost încetată urmărirea penală pe cauza penală nr. 2011158063 la plîngerea lui Nichiforov S.A. împotriva acțiunilor colaboratorilor CRP Taraclia în legătură cu existența hotărîrii judecătorești definitive, prin care a fost stabilită imposibilitatea de a efectua urmărirea penală în baza aceluiași temeiuri, la fel, în legătură cu lipsa în acțiunile colaboratorilor de poliție a elementelor infracțiunii, prevăzută de art. 328 Cod penal.

Prin ordonanța procurorului în Procuratura raionului Taraclia, Terzi V., din 30.12.2013 a fost încetată urmărirea penală pe cauza penală nr. 2011158063 la plîngerea lui Nichiforov S. împotriva acțiunilor colaboratorilor CRP Taraclia în legătură cu existența hotărîrii judecătorești definitive, prin care a fost stabilită imposibilitatea de a efectua urmărirea penală în baza aceluiași temeiuri.

Prin ordonanțele procurorului în Procuratura raionului Taraclia, Terzi V., din 30.10.2014 a fost înaintată învinuire lui Garabajiu A., Cara Iu. și Șișcov S. în baza art. 328 alin. (1) și art. 166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal.

Parcurgînd mersul judecării prezentei cauze, raportîndu-le la circumstanțele cauzei, instanța de apel, prin prisma prevederilor art. 286 Cod de procedură penală, a statuat că prima instanță neîntemeiat a emis sentința de condamnare în baza urmării penale repetate, deoarece există ordonanța procurorului în Procuratura raionului Taraclia, Diuligher A., din 14 mai 2010, prin care s-a refuzat în pornirea urmării penale la plîngerea lui Nichiforov S. în temeiul art. 275 pct. 3) Cod de procedură penală din cauza lipsei în acțiunile angajaților CRP Taraclia a elementelor vreunei infracțiuni, or, această ordonanță a procurorului a fost lăsată fără modificări de către instanțele judecătorești, din care motiv, prima instanță, la emiterea sentinței de condamnare, nu a ținut cont de faptul vizat, ceea ce indică încălcarea inclusiv a cerințelor art. 6 Convenția Europeană privind drepturile omului. Astfel, încălcarea susmenționată a instanței constituie temei pentru casarea sentinței în întregime cu emiterea unei noi hotărîri în modul prevăzut pentru prima instanță.

Reieșind din actele procesuale sus-menționate, instanța de apel a constatat, că fapta, care i se incriminează lui Garabajiu Andrei, Cara Iuri și Șișcov Semion, la caz, a fost anchetată de către organul de urmărire penală, iar pe 14 mai 2010 a fost emisă o hotărîre definitivă privind refuzul în pornirea urmării penale la plîngerea lui Nichiforov S.A. în temeiul art. 275 pct. 3) CPP din cauza lipsei în acțiunile angajaților CRP Taraclia a elementelor vreunei infracțiuni, care fiind atacată în instanțe de judecată, a fost menținută și a devenit irevocabilă.

În acest sens, instanța de apel a menționat că nu poate să se expună asupra temeiniciei încadrării acțiunilor inculpaților în contextul normelor concurente 166¹ și 309¹ Cod penal, întrucît se încalcă dreptul de a nu fi urmărit de mai multe ori.

Astfel, instanța de apel a ajuns la concluzia că toate ordonanțele ulterioare ale organului de urmărire penală privind intentarea urmării penale pe cauza penală nr. 2011158063 în privința aceluiași persoane, în baza aceluiași temeiuri, în lipsa vreunor circumstanțe noi, sunt nule și nu pot condiționa pornirea urmării penale și tragerea la răspundere penală a acestor persoane în baza aceleiași învinuiri.

La caz, acțiunile ce se incriminează lui Garabajiu Andrei, Cara Iuri și Șișcov Semion, au fost încadrate în baza art. 328 alin. (1) și art. 166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal,

concomitent, după cum s-a constatat din materialele cauzei, tot pentru aceste fapte, anterior, în privința aceluiași persoane, a fost emisă ordonanța procurorului în Procuratura raionului Taraclia, Diuligher A., din 14 mai 2010, prin care a fost refuzată pornirea urmăririi penale la plîngerea lui Nichiforov S. în baza art. 275 pct. 3) Cod de procedură penală din lipsa în acțiunile angajaților CRP Taraclia a elementelor vreunei infracțiuni. Prin încheierea Judecătoriei Taraclia din 13.07.2010 plîngerea lui Nichiforov S.A. împotriva ordonanței procurorului în Procuratura raionului Taraclia Diuligher A.D. privind refuzul în pornirea urmăririi penale din 14.05.2010 a fost respinsă, ca neîntemeiată, la fel, încheierea Judecătoriei Taraclia din 13.07.2011 a fost menținută prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 23.03.2011 și conform prevederilor art. 313 Cod de procedură penală, această încheiere a devenit irevocabilă.

În asemenea circumstanțe, instanța de apel a constatat că faptele ce li s-au incriminat inculpaților, ulterior încadrate în baza art. 328 alin. (1) și art. 166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, corespund declarațiilor lui Nichiforov S., descrise integral în ordonanța procurorului în Procuratura raionului Taraclia A. Diuligher din 14 mai 2010, cărora li s-a dat o apreciere corespunzătoare, și s-a refuzat în pornirea urmăririi penale.

Astfel, instanța de apel a statuat că procurorul a constatat, că: ”colaboratorii de poliție, exercitînd atribuțiilor sale de serviciu și constatînd încălcarea legii de către Nichiforov S., au acționat în conformitate cu cerințele Codului contravențional, art. 12-13 din Legea cu privire la poliție, Hotărîrea Guvernului nr. 296 din 16.04.2009 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de testare alcoolică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, și argumentele declarantului precum, că pe 21.04.2010 colaboratorii CRP Taraclia au aplicat în privința sa violență fizică și psihică, iar din automobilul lui, reținut la CRP Taraclia, au dispărut 900 lei, în cadrul verificării nu și-au găsit confirmare și se combat prin circumstanțele cauzei.

În afară de aceasta, leziunile corporale sub formă de plagă tăiată pe frunte, depistate la Nichiforov S.N. sunt consecințele daunelor pricinuite sie în mod intenționat și nu se regăsesc în legătură cauzală cu acțiunile persoanelor terțe, iar plîngerea ultimului împotriva acțiunilor colaboratorilor de poliție constituie tendință de a evita răspundere pentru cele comise.”

Temeinicia acestei ordonanțe se confirmă și prin faptul, că în cele din urmă, Nichiforov S. a fost tras la răspundere în baza art. 353 alin. (1) și alin. (2) Cod contravențional și în baza art. 264¹ alin. (3) Cod penal.

Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 17.01.2013, procesul contravențional intentat în baza art. 353 alin. (1), (2) Cod contravențional, a fost încetată în legătură cu nulitatea procesului-verbal contravențional, iar prin sentința Judecătoriei Leova din 02.08.2012, procesul penal privind învinuirea lui Nichiforov S. de săvîrșirea infracțiunii prevăzută de art. 264¹ alin. (3) Cod penal a fost încetat în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

Potrivit ordonanței Prim-adjunctului Procurorului General, Pîntea A., privind anularea ordonanței procurorului în Procuratura raionului Taraclia, Diuligher A., referitor la refuzul în pornirea urmăririi penale din 14 mai 2010 și restituirea materialului nr. 1-30/2010 pentru efectuarea controlului suplimentar, nu sunt invocate careva date despre circumstanțe noi sau recent descoperite sau careva circumstanțe,

care au provocat încălcări esențiale în cadrul efectuării precedente a urmăririi penale, și care au influențat asupra hotărîrii emise, din aceste motive, instanța de apel a considerat, că această ordonanță a fost emisă cu încălcare esențială a prevederilor art. 287 alin. (2) și alin. (4) Cod de procedură penală.

Reieșind din circumstanțele expuse mai sus, instanța de apel a statuat că toate ordonanțele ulterioare ale procurorilor privind reluarea și pornirea urmăririi penale au fost emise ilegal (Vol. I, f.d. 1, ș.m.d.), deoarece există hotărîrea care a devenit irevocabilă pe această faptă (vol. I, f.d. 81, 82-85), adică prin care a fost refuzată pornirea urmăririi penale la plîngerea lui Nichiforov S. în baza art. 275 pct. 3) CPP, din cauza lipsei în acțiunile angajaților CRP Taraclia a elementelor unei infracțiuni (vol. I, f.d. 47-48).

La fel, instanța de apel a considerat că asupra ilegalității urmăririi penale a indicat și faptul, că prin Ordonanța procurorului în Procuratura raionului Taraclia, Diuligher A., pe 12.07.2012, ilegal a fost anulată ordonanța ordinară a procurorului în Procuratura raionului Taraclia, Hadjî E., din 17 iulie 2011, privind încetarea urmăririi penale pe cauza penală nr. 2011158063 la plîngerea lui Nichiforov S., în legătură cu existența hotărîrii judecătorești definitive, prin care s-a constatat imposibilitatea efectuării urmăririi penale în baza aceluiași temeiuri.

Astfel, s-a stabilit că ordonanța sus-menționată a fost emisă cu încălcarea prevederilor art. 54 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, întrucît procurorul în Procuratura raionului Taraclia, Diuligher A., pe 14 noiembrie 2011 a fost audiat pe cauza dată în calitate de martor (vol. I, f.d. 107).

Luînd în considerație toate cerințele susmenționate, instanța de apel, în conformitate cu prevederilor art. 275 pct. 8) Cod de procedură penală, a ajuns la concluzia că urmează a fi încetată procedura pe această cauză penală în baza art. 233 alin. (1) și art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Astfel, argumentele apelurilor declarate de către acuzatorul de stat, și de către partea vătămată Nichiforov S. nu și-au găsit confirmare, la caz, motiv din care instanța de apel a decis ca procesul penal intentat în privița lui Garabajiu Andrei, Cara Iuri și Șișcov Semion, învinuiți în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 328 alin. (1) și art. 166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, să fie încetat, din motiv că în privința acestor persoane există o hotărîre neanulată de refuz în pornirea urmăririi penale în baza aceleiași acuzații.

Întrucît instanța de apel a ajuns la concluzia privind casarea sentinței de condamnare a primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărîri privind încetarea procesului penal în privința inculpaților, cheltuielile de judecată suportate pe cauză, urmează a fi încasate din contul statului.

8. Legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel din 15 aprilie 2021 este atacată cu recursuri ordinare de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Oficiul central, Sîrbu Lilia, și de către partea vătămată Nichiforov Serghei.

8.1. În recursul ordinar declarat de către procuror, invocîndu-se temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, se solicită casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei, din următoarele considerente:

- instanța de apel, în cazul pronunțării unei hotărâri de încetare, urma să descrie fapta infracțională incriminată inculpaților, să dea apreciere probelor prezentate de acuzare și să le cerceteze;

- instanța de apel doar a enumerat probele prezentate de către acuzare, fără a se expune asupra acestora;

- concluzia instanței de apel, că în cazul dat exista o hotărârea judecătorească definitivă prin care a fost menținută ordonanța procurorului privind refuz în pornirea urmăririi penale în privința inculpaților pe aceeași învinuire, este neîntemeiată, deoarece prin ordonanța Prim-adjunctului Procurorului General, Pîntea A., din 19.04.2011 a fost dispusă anularea ordonanței de refuz în pornirea urmăririi penale din 14.05.2010, la care face referire instanța de apel, cu reluarea controlului pe respectiva cauză. Astfel, relațiile de ordin juridico-penal, în cazul dat, continuă, fiind reluate de către procurorul ierarhic superior. Mai mult, Prim-adjunctul Procurorului General, adoptând ordonanța din 19.04.2011, s-a bazat pe prevederile art.52 alin.(2) pct.(2) din Cod de procedură penală, care îi permitea să anuleze actele procurorilor ierarhic inferior;

- instanța de apel a omis faptul că în privința ordonanței Prim-adjunctului Procurorului General, Pîntea A., din 19.04.2011 privind anularea ordonanței de refuz în pornirea urmăririi penale din 14.05.2010, nu există vreo hotărâre de anulare sau constatare a nulității acesteia, or, ordonanța Prim-adjunctului Procurorului General din 19.04.2011, nu a fost contestată de către partea apărării, nici în cadrul efectuării urmăririi penale și nici la finisarea urmăririi penale. Așadar, rezultă că toate acțiunile și ordonanțele procurorilor, întreprinse și adoptate după data de 19.04.2011, corespundeau prevederilor legislație procesul-penal. Cu atât mai mult, și la data adoptării deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 15.04.2021, ordonanța Prim-adjunctului Procurorului General, A. Pîntea din 19.04.2011, era în vigoare;

- argumentul instanței de apel, precum că ordonanța Prim-adjunctului Procurorului General, Pîntea A., din 19.04.2011 privind anularea ordonanței de refuz în pornirea urmăririi penale din 14.05.2010, a fost adoptată cu încălcarea prevederilor art.287 alin.(2) și alin. (4) Cod de procedură penală, este neîntemeiat, or, în conformitate cu *prevederile art.287 alin.(1) și alin.(4) Cod de procedură penală (în vigoare la data de 19.04.2011)*, pînă la data de 19.04.2011 nu a fost adoptată nici o ordonanță de încetare a urmăririi penale, de clasare a cauzei penale sau de scoatere a persoanei de sub urmărire penală, ci a fost adoptată ordonanța de neîncepere a urmăririi penale, care ulterior a fost anulată de către procurorul ierarhic superior. Astfel, în cazul dat, Prim-adjunctul Procurorului General, Pîntea A., nu s-a bazat de prevederile nominalizate și nici nu putea să facă referire la ele, fiindcă nu puteau să fie aplicate la caz;

- instanța de apel nu s-a expus asupra motivelor invocate în apelurile declarate de către procuror și partea vătămată Nichiforov S.

8.2. În recursul ordinar declarat de către partea vătămată, Nichiforov Serghei, invocîndu-se temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 15) Cod de procedură penală, se solicită casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei, din următoarele motive:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în cererea de apel, inclusiv, instanța de judecată internațională, prin hotărîre pe un alt caz, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză;

- instanța de apel eronat a interpretat prevederile art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, fără a se expune în decizia sa referitor la circumstanțele noi apărute;

- este neîntemeiată poziția instanței de fond referitor la încălcarea de către organul de urmărire penală a prevederilor art. 22 alin. (3) Cod de procedură penală, invocîndu-se și încălcarea principiului „non bis in idem” care se regăsește și în art. 4 al Protocolului nr.7 al Convenției Europene a Drepturilor Omului și libertăților fundamentale, deoarece conform prevederilor articolului menționat, sunt prevăzute excepții, și anume, reluarea urmăririi penale, punerea sub o învinuire mai gravă a aceiași persoană este posibilă în cazul cînd fapte noi ori recent apărute sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente au afectat hotărîrea pronunțată;

- instanța de apel a recalificat greșit acțiunile infracționale ale inculpaților, or probele administrate, la caz, probează suficient faptul că acesta de fapt a fost supus acțiunilor de tortură, în sensul art. 3 al Convenției Europene a Drepturilor Omului și nu acțiunilor de tratamente inumane și degradante, în modalitatea în care a interpretat și apreciat probele instanța de apel;

- nivelul de gravitate ale acțiunilor inculpaților constituie tortură, sub aspectul art. 3 CEDO, fapt confirmat prin suportul probatoriu admisnitrat la caz.

9. Judecând recursurile ordinare în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

În speță se constată că recurenții s-au conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și au declarat recursurile ordinare în termen.

În expunerea motivelor ce au stat la baza admiterii recursurilor ordinare declarate de către procuror și partea vătămată Nechiforov Serghei, Colegiul penal lărgit pornește de la prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul, instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărîrii atacate, cu dispunerea rejudecării cauzei, avînd în vedere că esența erorilor judiciare admise nu poate fi înlăturată de către instanța de recurs la această etapă a procedurii.

Or, rațiunea exercitării căii de atac, în particular avîndu-se în vedere recursul ordinar, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanțele ierarhic inferioare la etapele precedente de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

Potrivit dispoziției art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărîrii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

Prin alte cuvinte, instanța de recurs este în drept să intervină în soluția instanței de apel și să dispună casarea integrală a acesteia, atunci cînd se constată admiterea unor erori de drept, care au dus, în consecință, la afectarea echității procedurii desfășurate în privința persoanei deferite judecării.

În virtutea efectului devolutiv al apelului, prevederile art. 414 din Codul de procedură penală, obligă instanța de control judiciar ca, în afară de temeiurile invocate

și cererile formulate de apelanți, să examineze cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, iar în temeiul celor prevăzute de art. 417 alin. (1) pct. 8) din același Cod, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă fondul apelurilor și temeiurile, care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea lor, precum și motivele adoptării unei atare soluții.

În același context, Colegiul penal lărgit relevă că, de regulă, conducându-se de prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, urmează să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, totodată instanța având posibilitatea de a da o nouă apreciere probatoriului acumulat. Respectiv, la judecarea apelului, instanța este în drept să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță (care pot fi, de altfel, apreciate diferit față de felul cum au fost evaluate de prima instanță), pentru elucidarea adevărului și pentru formularea unei concluzii temeinice vis-a-vis de acuzația imputată inculpatului prin actul de învinuire și cel de sesizare a instanței.

O particularitate aparte în desfășurarea procedurii de judecare în apel o reprezintă situația când, instanța urmează să rejudece cauza în urma casării deciziei sale anterioare de către Curtea Supremă de Justiție, în această situație pe lângă regulile generale de judecare notate supra de care se ghidează instanța de apel, mai sunt incidente și anumite reguli speciale obligatorii ce guvernează acest proces.

Cauza penală privindu-i pe inculpații Garabajiu Andrei, Cara Iuri, Șișcov Semion a fost deja judecată o dată în procedura recursului ordinar, iar prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 05 martie 2019 *s-a dispus admiterea recursurilor ordinare declarate, cu dispunerea rejudecării cauzei* de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Dispozițiile legale referitoare la limitele rejudecării în cazul casării hotărârii instanței de apel de instanța de recurs sunt cuprinse în art. 436 Cod de procedură penală, unde este stipulat expres că instanța de rejudecare este pe deplin independentă, respectând, în mod firesc și logic, indicațiile instanței de recurs, care, potrivit art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la momentul pronunțării recursului.

La caz, casarea deciziei instanței de apel din 05 iulie 2018 prin decizia instanței de recurs ordinar din 05 martie 2019 a fost condiționată de erorile de drept admise de această instanță la judecarea apelurilor, materializate în aceea că instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate.

Reieșind din partea descriptivă a deciziei Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 05 martie 2019, se constată că instanța de apel a primit *indicații clare cu privire la omisiunile și erorile admise la judecarea apelurilor*, pe care urma în mod evident și firesc să le corecteze prin rejudecarea cauzei, conducându-se de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, relevante în acest sens. Totodată, omisiunile instanței de apel urmau să fie înlăturate cu condiția că situația de fapt rămânea cea care a existat la momentul pronunțării recursului.

Totuși, analizând partea descriptivă a deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 15 aprilie 2021 se poate de conchis cu certitudine că aceasta nu cuprinde relevarea considerentelor și temeiurilor asupra concluziilor formate în rezultatul

verificării sentinței atacate, în raport cu motivele avansate de apelanți și temeiurile care au dus la casarea primei decizii a instanței de apel.

Contrar celor reținute de instanța de apel, Colegiul penal lărgit constată că instanța nominalizată la adoptarea soluției nu a elucidat faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, nu a pătruns în esența problemelor de fapt și de drept expuse de Curtea Supremă de Justiție în decizia din 05 martie 2019, precum a dat și o interpretare eronată prevederilor art. 287 alin. (2), (4) Cod de procedură penală, invocând că deja există o hotărâre judecătorească definitivă prin care a fost menținută ordonanța procurorului privind refuzul în pornirea urmăririi penale în privința inculpaților în baza aceleiași învinuiri.

În acest sens, Colegiul penal lărgit menționează că art. 287 Cod de procedură penală prevede că “(2) Reluarea urmăririi penale poate fi dispusă și de către judecătorul de instrucție în cazul admiterii plîngerii depuse împotriva ordonanței procurorului de încetare a urmăririi penale ori de clasarea cauzei penale sau de scoatere a persoanei de sub urmărire.

(4) În cazurile în care ordonanțele de încetare a urmăririi penale, clasarea cauzei penale sau de scoatere a persoanei de sub urmărire au fost adoptate legal, reluarea urmăririi penale poate avea loc numai dacă apar fapte noi sau recent descoperite ori un viciu fundamental în cadrul urmăririi precedente au afectat hotărîrea respectivă. În cazul descoperirii unui viciu fundamental, urmărirea penală poate fi reluată nu mai târziu de un an de la intrarea în vigoare a ordonanței de încetare a urmăririi penale, clasare a cauzei sau scoatere a persoanei de sub urmărire”.

Totodată, conform art. 52 alin. (2) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 264 din 28 iulie 2006, care era în vigoare la momentul adoptării ordonanței) „Procurorul teritorial și cel al procuraturii specializate, precum și adjuncții lor, pe lângă atribuțiile prevăzute la alin. (1), în cadrul urmăririi penale exercită următoarele atribuții cu titlu de control ierarhic:

1) pot cere de la procurorii ierarhic inferiori, pentru control, dosarele penale, documentele, actele procedurale, materiale și alte date cu privire la infracțiunile săvârșite și la persoanele identificate în cauzele penale pe care exercită controlul;

2) *anulează actele ilegale și neîntemeiate ale procurorilor ierarhic inferiori.*

Alin. (4) Procurorul General și Adjuncții lui în cadrul urmăririi penale exercită atribuțiile prevăzute de alin. (1), (2) și (3), precum și alte atribuții ce rezultă din activitatea de control ierarhic, prevăzute de prezentul cod”.

Reieșind din aceste prevederi legale, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel a dat o interpretare greșită art. 287 alin. (2), (4) Cod de procedură penală, menționînd în acest sens, că neîntemeiat prin ordonanța Prim-Adjunctului General, Pîntea Andrei, din 19 aprilie 2011 s-a dispus anularea ordonanței de refuz în pornirea urmăririi penale din 14 mai 2010, emisă de către procurorul în Procuratura raionului Taraclia, Diulgher Alexandr, pe materialul nr. 1-30/2010, cu reluarea controlului pe caz (f.d. 2-4, Vol. I). Or, Prim-Adjunctul General, Pîntea Andrei, prin ordonanța din 19 aprilie 2011 a acționat legal, avînd dreptul, potrivit art. 52 alin. (2) pct. 2), alin. (4) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 264 din 28 iulie 2006, care era în vigoare la momentul adoptării ordonanței), să dispună *anularea actului ilegal și neîntemeiat al procurorului ierarhic inferior*, la caz, ordonanța din 14 mai 2010 de refuz în pornirea

urmăririi penale, emisă de către procurorul în Procuratura raionului Taraclia, Diulgher Alexandr.

Astfel, Colegiul penal lărgit enunță că temeiul pe care a fost încetat procesul penal intentat în privința inculpaților în baza învinuirii pe art. 328 alin. (1), art. 166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal de către instanța de apel, și anume că, la caz, există deja o hotărâre judecătorească definitivă prin care a fost menținută ordonanța procurorului privind refuzul în pornirea urmăririi penale în privința inculpaților în baza aceleiași învinuiri, este total greșit și lipsesc aprecieri din care s-ar deduce univoc concluzii referitoare la excluderea posibilității de tragere la răspundere penală a inculpaților în speța dată.

Tot în acest context, Colegiul penal lărgit, notează că instanța de apel, la adoptarea deciziei sale, a omis faptul că în privința ordonanței Prim-adjunctului Procurorului General, Pîntea Andrei, din 19.04.2011 privind anularea ordonanței de refuz în pornirea urmăririi penale din 14.05.2010, nu există vreo hotărâre de anulare sau constatare a nulității acesteia, or, ordonanța Prim-adjunctului Procurorului General din 19.04.2011, nu a fost contestată în termenul prevăzut de art. 313 Cod de procedură penală de către partea apărării, nici în cadrul efectuării urmăririi penale și nici la finisarea urmăririi penale, de unde se deduce că partea apărării a acceptat-o ca legală.

Reieșind din cele expuse supra, instanța de recurs concluzionează că toate acțiunile și ordonanțele procurorilor, întreprinse și adoptate după dată de 19.04.2011, corespundeau prevederilor legislație procesul-penale, or, la data adoptării deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 15 aprilie 2021, ordonanța Prim-adjunctului Procurorului General, Pîntea Andrei din 19.04.2011, era în vigoare.

În concluzie, Colegiul penal lărgit subliniază că instanța de apel eronat a menționat că ordonanța Prim-adjunctului Procurorului General, Pîntea Andrei, din 19.04.2011 privind anularea ordonanței de refuz în pornirea urmăririi penale din 14.05.2010, a fost adoptată cu încălcarea prevederilor art.287 alin.(2), (4) Cod de procedură penală, din motiv că potrivit prevederilor art.287 alin.(1), (4) Cod de procedură penală (în vigoare la data de 19.04.2011), pînă la data de 19.04.2011 nu a fost adoptată nici o ordonanță de încetare a urmăririi penale, de clasare a cauzei penale sau de scoatere a persoanei de sub urmărire penală, ci a fost adoptată ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale din 14 mai 2010 (f.d. 47-48, Vol. I), care ulterior a fost anulată de către procurorul ierarhic superior. Astfel, în cazul dat, Prim-adjunctul Procurorului General, Pîntea Andrei, nu s-a bazat de prevederile art. 287 Cod de procedură penală, dar pe prevederile art. 52 alin. (2), (4) Cod de procedură penală (f.d. 2-3, Vol. I), adică a procedat legal, conform Codului de procedură penală.

Distinct de cele expuse supra, Colegiul penal lărgit menționează că limitele și procedura rejudecării sunt reglementate de art. 436 din Codul de procedură penală. În particular, regulile din art. 436 Cod de procedură penală se rezumă la aceea că: procedura de rejudecare a cauzei după casarea hotărârii în recurs se desfășoară conform regulilor generale pentru examinarea ei; totuși pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

În speța dată, instanța de apel, prin soluția pronunțată la 15 aprilie 2021 de casare a sentinței, cu pronunțarea unei hotărâri de încetare a procesului penal în privința inculpaților, a lăsat nesoluționată problema de drept rămasă în această cauză, și anume,

cu privire la corectitudinea încadrării juridice a faptelor imputabile inculpaților pe învinuirea înaintată în baza art. 166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, care are importanță atât pentru aplicarea corectă a legii penale, cât și pentru modul de individualizare a pedepsei, determinând, nu în ultimul rând, concordanța între conținutul legal al infracțiunii și efectul retroactiv al legii penale.

La caz, potrivit rechizitoriului, se constată că, în urma efectuării acțiunilor de investigare în vederea acumulării probatoriului, analizând probele, procurorul a conchis asupra încadrării juridice a acțiunilor inculpaților Garabajiu Andrei, Cara Iurii și Șișcov Semion în baza „art. 328 alin. (1) Cod penal și art. 166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal”.

Norma incriminată în baza art. 166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, la care face referire procurorul în rechizitoriu, a fost menținută în sarcina inculpaților Garabajiu Andrei, Cara Iurii și Șișcov Semion de către prima instanță, deși, instanța de recurs ordinar, prin decizia sa din 05 martie 2019, în mod explicit și detaliat a dat „*indicații*” cu privire la omisiunile și erorile admise la judecarea apelurilor, care urmau în mod evident și firesc să fie corectate de instanța de apel, conducându-se de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, relevante în acest sens.

Consecvent, instanța de apel, în cel de-al doilea set ale procedurilor, nu a elucidat toate circumstanțele ce au importanță pentru justa soluționare a acestei cauze penale, ajungând la soluția ce nu se conciliază cu actele cauzei și prevederile Codului de procedură penală, în urma pronunțării unei hotărâri de încetare a procesului penal.

Așadar, având ca bază cele expuse, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel a adoptat o decizie de casare totală a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care, procesul penal intentat în privința lui Garabajiu Andrei, Cara Iurii și Șișcov Semion, învinuiți de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 328 alin. (1) și art. 166¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, a fost încetat în legătură cu existența hotărârii privind refuzul în pornirea urmăririi penale în baza aceleiași învinuiri, printr-o motivare total greșită, fără a clarifica aspectele esențiale descrise supra, și a lăsat fără o argumentare cuvenită motivele invocate în apelurile declarate, prin ce a fost afectată soluția adoptată, din care considerente recursurile declarate urmează a fi admise, iar decizia instanței de apel casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanța de apel, în alt complet de judecată.

10. Astfel, la rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale – asupra motivelor esențiale indicate în cererile de apel și în măsura competenței sale, asupra motivelor din recursurile ordinare declarate, nominalizate în prezenta decizie, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să îndeplinească indicațiile din decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 05 martie 2019, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, și în dependență de circumstanțele constatate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu și de practica relevantă a CtEDO, în cadrul unui proces de judecată contradictoriu, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

11. Conducându-se de prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în UTA Găgăuzia, Oficiul central, Sîrbu Lilia, și de către partea vătămată Nichiforov Serghei, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 15 aprilie 2021, în cauza penală privindu-i pe **Garabajiu Andrei XXXXX, Cara Iuri XXXXX, Șișcov Semion XXXXX**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Comrat, în alt complet de judecată.

Decizia nu este supusă căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **16 decembrie 2021**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor